

"MEJA" ITALIJE—

KARPATI

Vojaška zveza med Italijo in Madžarsko

BUDIMPEŠTA, Madžarska, 9. januarja. — Iz zanesljivega vira prihaja poročilo, da sta se madžarski vnanji minister grof Csaky in italijanski vnanji minister grof Ciano sporazumela glede vojaške zveze, ki Madžarski zagotavlja vojaško pomoč Italije proti vpadu Nemčije ali Rusije.

Grof Csaky je nepričakovano odpotoval iz Benetk v Budimpešto, da regentu admiralu Horthyju in kabinetu poroča o sporazumu z italijanskim vnanjim ministrom. Ako bo madžarski kronski svet odobril vojaško zvezo, bo grof Csaky zopet odpotoval v Rim, da podpiše pogodbo.

STALIN NE SME NA BALKAN

RIM, Italija, 9. januarja. — Da ohrani za čas sedanje evropske vojne na Balkanu mir, ej Italija svetovala Madžarski, da naj ne stavi svojih teritorialnih zahtev do Romunske.

Grof Csaky je skrajšal svoj obisk v Italiji ter se je naglo vrnil v Budimpešto z nasvetom Italije, da naj Madžarska ne vznemirja Balkana, kar bi bila največja ovira za Rusijo, ako bi pričela prodirati na Balkan.

MADŽARSKA MORA BITI PRIJATELJICA SVOJIH SOSED

Italija se boji, da bo Rusija na Balkanu zasledovala isto politiko kot na Poljskem, vsled česar je potrebno, da ostane Madžarska v prijateljskih odnosih s svojimi sosedi in se ž njimi skupno bori proti ruskemu vpadu. Italija se je odločila, da se bo postavila proti vsakemu prodiranju Rusije na Balkan, toda samo pod pogojem, da balkanske države poravnajo svoje medsebojne spore, ali pa poravnajo prelozijo na poznejši čas, ter žive v medsebojnem prijateljstvu.

BLIŽINA RUSIJE JE NEVARNA

Turinski list "Stampa" piše o Rusiji naslednje: "Nikdo ne sme pozabiti, da se nahaja Rusija v Karpatih, ki so postali danes zid zapadne civilizacije. Ruskega velikana, četudi ima ilovnate noge, morajo smatrati v Budimpešti, Bukarešti, Sofiji in Beogradu za veliko uničevalno silo.

"Nevarnost te bližine, ki je skupna nevarnost, mora dati povod za obsežnejše in tesnejše sodelovanje med štirimi prestolicami, četudi nekaterim željam za sedaj ne more biti vstreženo, in sicer zaradi sile okolščin."

JUGOSLAVIJA BO PRISTOPILA K ZVEZI

Dobro poučeni krogi zatrjujejo, da bo v bližnji bodočnosti sklenjena trozveza med Italijo, Madžarsko in Jugoslavijo. Po tej pogodbi bo Italiji dovoljeno pošiljati Madžarski na pomoč vojaštvo in vojne potrebščine skozi Jugoslavijo, toda za sedaj Jugoslavija za tako zvezo še ni preveč vneta.

Zveza med Italijo in Madžarsko daje posebni poudarek novemu italijanskemu geslu: "Meja Italije je ob Karpatih."

Ako bosta italijanska in madžarska vlada potrdili zvezo, za katero sta izdelala načrt grof Csaky in grof Ciano, tedaj Italija ne bo samo branila Madžarske proti nemškemu ali ruskemu napadu, temveč bo tudi pomagala Madžarski dobiti mejo ob Karpatih v Transilvaniji, ako bi Rusija napadla Romunsko in bi hotela prodirati dalje v osrednjo Evropo.

Schwabovo bogastvo

Možak, ki je veljal nad štirideset let za večkratnega milijonarja, je umrl v "revščini".

PITTSBURGH, Pa., 7. jan.

— Tukajšnja "Post-Gazette" poroča, da je znani jeklarski magnat Charles Schwab, ki je veljal za mutimilijonarja ter za enega najbogatejših mož na svetu, je umrl kot "ubog človek". Njegovo bogastvo se je na čuden način "razkadilo". Uradniki pennsylvanskega davčnega departamenta pravi, da niso mogli izslediti nobenega premoženja, niti premoženega, niti nepremičnega, ki bi pripadalo pokojnemu jeklarskemu magnatu.

Ogromno Schwabovo posestvo v Loretto, Cambria okraj, je bil že pred leti prepisano na ime njegove žene.

Schwabova sestra, Mrs. David Barry, ki živi sedaj na posestvu, ni hotela dati nobenih pojasnil.

Schwab je začel delati v industriji jekla, ko je bil star osemnajst let. Po treh letih je bil glavni inženir Carnegiejevih Edgar Thomson tovarn. Kot najvišji uradnik U. S. Steel Corp., je imel dva milijona dolarjev letne plače. Pozneje je ustanovil Bethlehem Steel Corporation. Pri neki priliki so mu ponujali polovico interesov (\$50,000,000) pri tem podjetju, pa je ponudbo zavrnil.

Predsednik se strinja s politiko Italije

WASHINGTON, D. C., 6. jan. — Italijanski poslanik Colonna je bil včeraj pri predsedniku Rooseveltu v avdijenci. Predsednik mu je rekel, da odobrava politiko Italije, ki se ni vmešala v evropsko vojno. Predsednik in poslanik sta temeljito razpravljala o svetovnem političnem položaju.

VISOKE PLAČE

WASHINGTON, D. C., 7. jan. — 568 višjih uradnikov ameriških družbov in telefonskih družb je imelo na leto nad 10,000 dolarjev plače. Njihova imena niso bila navedena. Predsednik American Telephone Company je dobil leta 1938 nad \$200,000 plače, podpredsednik pa \$100,000. — Predsednik Western Union se je moral zadovoljiti s \$85,000 na leto.

POTRES v So. Carolini

SUMMERVILLE, S. C., 6. jan. — Prebivalci tukajšnjega kraja so občutili ponoči dva močna potresna sunka. Potres ni zahteval človeških žrtev, pa tudi materialne škode ni napravil.

KAJ NAMERAVA NEMČIJA?

Do sedaj še nepotrjena poročila iz Nemčije pravijo, da bo Nemčija korakala skozi Madžarsko na Romunsko, ker ji Romunska ne pošilja dovolj vojnih potrebščin. Ravno tako hoče Nemčija dobiti globoko na Balkanu močno obrambo črto, katero bi mogla braniti, ker pričakuje, da nameravajo Anglija, Francija in Turčija postaviti vzhodno fronto.

Podržaj bo izpuščen v februarju

Stotnik Ivan Podržaj bo 1. februarja izpuščen iz kaznišnice v Auburn, N. Y., ko bo predsedel 5-letno kazen zaradi bigamije (dvoženstva).

S tem pa se ne bo svobodno, kajti pred vrati kaznišnice bosta nanj čakala dva zvezna agenta, da ga sprejmeta v svojo varstvo in odvedeta na Ellis Island na podlagi sodniškega šdloka z dne 25. avgusta, 1935.

In tedaj se bo pričel proces glede njegove deportacije. S postavitvami je prišel Podržaj v naskrižje, ko je 20. decembra, 1933 naenkrat in brez vsakega sledu izginila odlična newyorška odvetnica Agnes Colonia Tufverson, s katero se je Podržaj poročil v New Yorku 5. decembra istega leta. Podržaj se je namenil, da odpotuje s svojo novo ženo v Evropo, toda žena ni šla z njim, temveč je potovala sam, in vzel s seboj več kovčegov in en velik zaboj, ki ga je dal postaviti v svojo kabino. Ker Tufversonove od tedaj ni bilo nikdar več na izpregled, so policijske oblasti prišle do prepričanja,

da je Podržaj, predno se je nameraval odpeljati v Evropo, svojo ženo v hotelski sobi umoril, jo razkosal in kose spravil v zaboj ter jih s parnika skozi okno pometal v morje.

Za tak zločin pa morajo biti očitni dokazi in ker jih ni bilo, ga sodniške oblasti zaradi umora Tufversonove niso mogle držati. Podržaj je tedaj šel na Dunaj, kjer je živila njegova žena Marguerite Farrand, s katero se je poročil v Londonu 23. marca, 1933.

Sestre Agne-e Tufversonove, Amelia, Selma in Olive so se zelo trudile, da spravijo svojega "svaka" pod ključ, ker so bile prepričane, da je umoril njihovo sestro. Podržaj je bil na ovadbo newyorške policije aretiran in kmalu nato sta prišla na Dunaj tudi dva newyorška detektiva, da pripeljeta Podržaja v New York. Avstrijske oblasti pa ga niso hotele izročiti na podlagi obdolžbe, da je Tufversonovo umoril, ker za to ni bilo nobenih dokazov, dasi so pri njegovi

Delavstvo za F. D. Roosevelta

Četr t milijona delavcev, zaposlenih pri izdelovanju oblek, smatra Roosevelta za najbolj zmožnega kandidata.

Sidney Hillman, predsednik Amalgamated Clothing Workers of America, ki ima 250,000 članov, ter podpredsednik CIO je prepričan, da bodo vsi njegovi ljudje podpirali Franklina D. Roosevelta, če se bo odločil za tretji termin.

Hillman, ki je predsednikov osebnih prijatelj, je rekel v nedeljo članom svoje organizacije, da ne ve, če bo Roosevelt vtretje kandidiral, da ga pa smatra za najboljšega in najbolj zmožnega moža, kateremu bi uspelo preprečiti vstop Amerike v vojno.

— Principi New Deala, — je rekel Hillman, — bodo tekom letošnje kampanje postavljeni pred najhujšo preizkušnjo. Dolžnost vsega organiziranega delavstva je vsled tega poskrbeti, da se bo progresivna zakonodaja zadnjih let tudi v bodoče nadaljevala. Kon-

Bojkot ruskega blaga

Doslej je ameriško delavstvo bojkotiralo samo nacijske in japonske izdelke. — Izjava proti diktatorjem.

vencija naše organizacije se bo vršila meseca maja. Glede predsedniških volitev ne morem uradno govoriti v Vašem imenu, prepričan sem pa, da bomo Franklina D. Roosevelta — ako se odloči za tretji termin — še bolj vztrajno podpirali kot smo ga pred osmimi in štirimi leti. Njegov rekord ne govori samo za delavstvo, pač pa za vso deželo. Njegov rekord ne vsebuje obljub, pač pa dejanja. Delavstvo se bo samo sebi izneverilo, če ne bo poskrbelo za nadaljevanje napredne zakonodaje.

The Central Trades and Labor Council, mestna organizacija vseh unij, pripadajočih Ameriški delavski federaciji, je v soboto proglasil najstrožji bojkot vsega ruskega blaga. Ta odredba je bila soglasno sprejeta po temeljiti razpravi glede boljševiškega napada na Finsko. Predlog sta stavila Thomas J. Lyons, predsednik državnih Delavske federacije, in Thomas Murtha, predsednik Central Trades and Labor Councila.

V pozivu je med drugim rečeno:

— Nacijska Nemčija in komunistična Rusija sta se še nedavno obmetavali z najgršimi psovki, ki so bile pa povsem upravičene, naposled sta si pa podali roke in se prijateljsko objeli. Obe pa predstavljata najbrutalnejše diktatorstvo, čigar edina svrha je — uničiti demokracijo.

— Ameriška delavska federacija je že pred dolgim časom odobrila bojkot proti nacijski Nemčiji in Japonski, do čim je zdaj razširjen ta bojkot tudi na vse rusko blago.

— Vse člane organiziranega delavstva, zastopane v Ameriški delavski federaciji, pozivamo, naj v bodoče ne kupujejo ruskega blaga.

Nezaposelnost v Angliji

Število nezaposlenih se je zmanjšalo, toda problem še vedno povzroča vladi velike skrbi.

LONDON, Anglija, 7. jan. — Armada nezaposlenih v Angliji je večja kot pa prava angleška armada, ki šteje 1,200,000 mož. V Angliji je bilo 13. novembra 1,402,588 nezaposlenih, približno 200,000 več kot ob izbruhu vojne, toda 28,050 manj kot meseca oktobra.

Angleško časopisje imenuje to stanje "trošenje človeškega materiala" ter pravi, da bi moralo biti v času vojne z Nemčijo za vsakega Angleža dovolj dela. Izvedenci v delavskih zadevah javno priznavajo, da ne vedo, kako se bo razvil problem nezaposlenosti. Po mnenju nekega izvedenca bi bilo v Angliji le par tisoč nezaposlenih, če bi zastavil narod vse svoje sile za voj-

no. Ako na fronti ne bo večje živahnosti, bo v Angliji po enem letu najmanj dva milijona nezaposlenih. Tovarne izdelujejo municijo noč in dan. Produkcija bo kmalu dospela do viška, ker pa vojniki ne porabijo dovolj municije in orožja, bodo municijske tovarne v doglednem času nehale obratovati.

Delavski minister Ernest Brown je rekel:

— Danes je v Angliji pri produkciji zaposlenih dva in pol milijona več ljudi kot jih je bilo leta 1914. Municijo in orožje izdeluje 800,000 več delavcev kot pa ob izbruhu svetovne vojne pred petindvajsetimi leti.

Moža ARETIRALI

ATHENS, Ohio, 7. jan. — Tukaj so aretirali 21letnega premogarja Charlesa Scholla, ki se je poročil z desetletno Alice Limberg. Poročila sta se v torek. Mati deklice je pričala, da je njena hči stara šestnajst let. Aretirali so tudi mater, ki je rekla policijskemu sodniku: — Dekle je skoro tako velika kot jaz in dobro razvita. Ne vem, čemu bi se toliko ozirali

BILLINGS

SAN FRANCISCO, Cal., 6. jan. — Warren K. Billings, ki je bil zaen s Tomom Mooneyem trindvajset let v ječi zaradi atentata na preparedness parado leta 1916, je sedaj svobodan in se bo lotil popravljanja ur. Tega rokodelstva se je naučil v zaporu. V teku let se je izkazalo, da Mooney in Billings nista bila udeležena pri atentatu, vsled česar ju je californijski guverner oprostil. Billingsa bo imel svojo delavnico v bližini kraja, kjer je bil izvršen atentat.

na njena leta. Scholl je dober delavec in bo dobro skrbel za njo in za otroke, če jih bosta imela.

Finci uničili divizijo

44. ruska divizija, ki je hitela na pomoč 163. diviziji, je zašla v past blizu Kianta jezera.

HELSINKI, Finska, 9. jan. — Finci so vzhodno od Suomussalmija izvojevali veliko zmago, ko so uničili rusko 44. divizijo. Več tisoč Rusov je bilo ubitih, nad 1000 pa jih je bilo ujetih. Ruska 44. divizija je zašla v isto past blizu Kianta jezera, kot 163. divizija, ki je bil med božičnimi prazniki uničena v dvehnevni bitki.

Kot pravi Associated Press bodo po tem porazu Rusi opustili svojo namero, da bi prodirli skozi sredino Finske do Botniškega zaliva. Poleg 1000 ujetnikov so Finci tudi zaplenili 43 tankov, veliko število pušk, 1170 konj, 47 poljskih kuhinj, 278 avtomobilov in 10 oklopnih avtomobilov. Ruska 44. divizija je korakala po istih zamrzjenih cestah, kot 163. divizija in je najbrže hotela iti 163. diviziji na pomoč. To bitko so Finci dobili v hudem mrazu 34 stopinj pod ničlo.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)
J. Lapsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
315 WEST 126th STREET NEW YORK, N. Y.

47th Year

ISSUED EVERY DAY EXCEPT SUNDAYS AND HOLIDAYS

Advertisement on Agreement

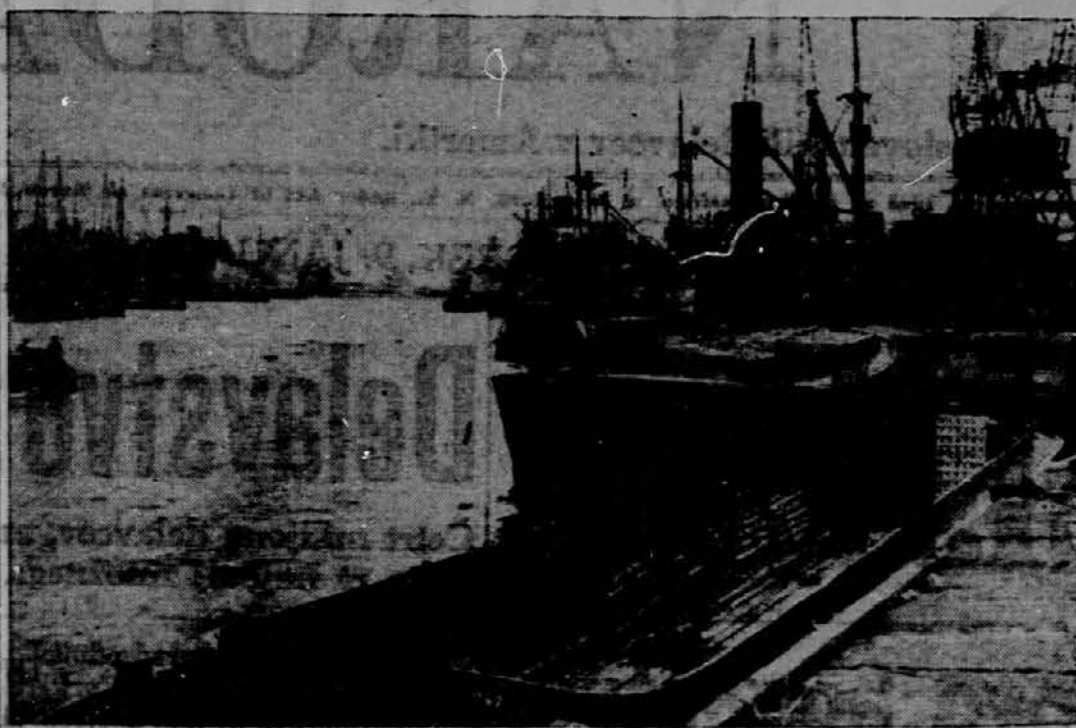
For sale with this ad in August	For New York on solo leto .. \$7.00
In Europe	For pol leta .....
For pol leta	For income tax on solo leto .. \$7.00
For solo leto	For pol leta .....

Subscription Yearly \$6.—

"GLAS NARODA" IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

"GLAS NARODA", 315 WEST 126th STREET, NEW YORK, N. Y.
TELEPHONE: CHelsea 4-1548

PRIZOR V LONDONSKEM PRISTANIŠČU

Brez števila parnikov s hrano in vojnimi potrebščinami, n e meneč se za nemške 'podmornice' i n mine, prihaja v spremstvu bojnih ladij v londonsko luko.

Peter Zgaga

PO VOLITVAH

Volitve so končane. Naše društvene volitve namreč. — Kampanje sploh nobene ni bilo, kajti tiste čase smo preživeli. Ne vem, če se staramo ali so pa kakšni drugi vzroki, da se je vihar, ki je nekoč divjal nad društvenim poljem, tako pohlevno poleg.

Kako vse drugače je bilo na primer pred petindvajsetimi leti. Društvena seja je bila prvovrsten dogodek, letna društvena seja pa praznik, za katerega so se že par mesecev prej vršile priprave. Kampanje se niso udeleževali le moški člani, pač pa tudi njihove boljše polovice, kajti za žensko ni bilo večje časti kot če je mogla reči: — Moj je predsednik.

Pri vsaki seji je bil v kotu navzoč novknjižen član, ki je pa šele po seji spregovoril svojo odlično besedo. S tem mišlim sodček piva, nabavljen s prostovoljnimi prispevki ali pa plačan iz rezervnega sklada. Pri letni seji sta bila dva ali trije, in se je zaradi njih šesta točka društvenika pravilnika, znana pod imenom "Raznoterosti", običajno zavlekla do belega dne.

Na leto sejo je privrelo vse, kar je bilo z društvom količkaj v stiku.

Zapisnik je bil hitro zadržan, predlogi naglo odpravljani, bodisi zavrnjeni ali sprejeti, kajti vse je nestrupno čakalo volitve novih uradnikov.

Spominjam se naslednjega dogodka:

Predsednik je udaril s kladivom po mizi in pričel:

— Cenjeni sobratje! Zopet se je približalo leto koncu in Vaša dolžnost je izvoliti za prihodnje leto nove društvene uradnike, ki bodo skrbeli in delovali za društvo ter jim bosta pri sreč blagor in dobrobit društva in jednote. Še enkrat se vam zahvalim za čast, ki ste mi jo lani ob tem času izkazali, obenem vam pa tudi naznanim, da je predsedniška služba težka in polna odgovornosti in sem jo skušal vršiti po svojih najboljših zmoglostih, delom in požrtvovalnostjo. Ker vem, da je med nami dosti bolj zmognih članov kakor sem jaz in ker je predsedniška služba zvezana tudi z velikimi odgovornostmi in so moje moči prešibke, ne morem drugače kot vam s krvavečim srcem naznaniti, da odstopam in Vas pozivam, da izvolite drugega na moje mesto.

Predsednik je utihnil, kar je bilo dogovorjeno znamenje za vratarja in njegovega pomagavca, da sta privabila v dvorano dva sodčka piva, predsednikova žena je pa začela na mizi v ozadju dvorane razvijati ogromen zavoj prekajenega mesa, kruha in kranjkil klobas.

In predsednik je nadaljeval: — Da se pa ločimo v miru in po stari slovenski navadi, Vas pozivam, da izpijete po končani seji enega ali dva na Vaše in na moje zdravje in nekoliko prigriznete, kajti pijača na prazen želodec ni dobra. Svečano vam obljubim, da bom tudi vbodoče kot navaden član z vsemi silami deloval za društvo in za našo mater jednoto, ker pa vidim v Vaših očeh nemo prošnjo in odločno zahtevo, naj še eno leto prenašam težko predsedniško breme, se tej Vaši zahtevi, da si nerad, z največjim veseljem vklonim in še za nadaljnje leto prevzamam naklonjeno ni čast društvenega predsednika. Iskrena hvala vam, dragi sobratje!

Članstvo je z burnim plaskom potrdilo ponovno izvolitev.

Vselej seveda ni šlo vse tako gladko. O tem in raznih drugih društvenih zadevah bom pa jutri poročal.

SMRT ANGLEŠKE PRINCESE LUIZE.

V Londonu je umrla v starosti 91 let princesa Luiza, vojvodinja Argyllska. Bila je najstarejši otrok angleške kraljice Viktorije. Ko se je leta 1871 poročila z markijem od Lorne, poznejšim vojvodo Argyllskim, je bilo to po mnogih desetletjih prvič, da se je neka angleška princesa poročila izven kakšne vladarske rodbine. Zakon je ostal brez otrok.

Princeza je imela umetniške nadarjenosti in se je bavila s slikarstvom ter kiparstvom. V Kensingtonskem vrtu stoji kip njene matere, ki je njeno delo. Po princesini smrti je vojvoda Connaughtski, ki šteje 89 let najstarejši član angleške kraljeve rodbine. Izmed otrok kraljice Viktorije živi poleg njega samo še princesa Beatrika, mati bivše španske kraljice.

ADVERTISE IN "GLAS NARODA"

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

100 Dinar. — — —	\$ 2.50
200 Dinar. — — —	\$ 4.75
300 Dinar. — — —	\$ 6.80
500 Dinar. — — —	\$10.75
1000 Dinar. — — —	\$21.—
2000 Dinar. — — —	\$41.50

ZARADI RAZMER V EVROPI se bile naše stvari za darilno pošiljanje v Jugoslavijo znatno predržene. Sedaj pa smo dobili nove stvari, po kateri je mogoče našim rojakom vzireti in denar varno posiljati. Vendar je bila nam povisana cena, ker se stroški za pošiljanje po tem potu mnoga višje.

Opozarjamo tudi, da se vam in tam more kaka pošiljatev zaradi evropskih razmer zakasniti.

ZA NJENO POSILJATEV POSLUŽITE SE "CABLE ORDER". — DOPLAČATI JE TREBA \$1.— ZA VSAKO POSILJATEV V JUGOSLAVIJO

SLOVENIC PUBLISHING CO.
: : POTNIŠKI ODDIEL : :
216 West 126th Street, New York

Problemi priseljenca

Starostna podpora v državi New York.

VPRAŠANJE: Kakšni so pogoji za starostno pokojnino v državi New York?

ODGOVOR: Vi prav sigurno imate v mislih mesečno podporo (Old Age Assistance) ki jo država New York kakor tudi druge države, izplačuje potrebnim starem in za katero tudi federalna vlada prispeva v državni sklad. Druga stvar je federalna pokojnina, ki ima značaj zavarovanja in za katero delodajalec in delavec sam prispeva. To posledno imenujemo starostno pokojnino (Old Age Pension) v zmislu Social Security zakona.

Za isto državljanstvo ali bivanje v državi ne prihaja v poštev in je tudi vseeno, dali vpravičence je v potrebi pokojnina ali ne. Druga stvar je seveda s takozvano državno pokojnino. V državi New York je vpravičen do te mesečne podpore le ameriški državljan, ki je dosegel starost 65 let. On je moral stanovati v državi New York vsaj pet let tekom zadnjih desetih let. On mora biti oseba, ki se ne more sebe samega vzdrževati in ki nima drugih virov dohodka.

On mora biti v takem zdravstvenem stanju, da ne potrebuje stalne bolnišnične oskrbe.

Najti dan in parnik prihoda.

VPRAŠANJE: Pisal sem vam že, da mi najdete ime parnika, s katerim sem prišel v Ameriko iz Hamburga sredi meseca avgusta 1913. Poslali ste mi imena treh mogočih parnikov, ki so prišli iz Hamburga od 12. avgusta do 18. avgusta 1913. Jaz pa hočem znati, kateri je bil pravi parnik.

ODGOVOR: Žalibog, vam ne moremo dati te informacije. Ista se more le dobiti iz vladnih zapisnikov priseljeniške oblasti ali pa iz zapiskov Hamburg-American Line. Mi nimamo pristopa do vladnih zapisnikov, v katere imajo vpogled le vladne oblasti. Zapisniki parobrodne družbe so pa v Hamburgu. Vam in drugim moremo v takem slučaju le dati ono informacijo, kakršno smo vam dali, upajoč da dana vam imena vzbudijo vaš spomin. Stofinam ljubi je to pomagalo. Drugače naredite v prošnji vse mogočnosti in priseljeniška oblast bo že našla pravi parobrod.

Podatki v zvezi socialno varnostjo so zaupni.

VPRAŠANJE: Ko sem dobil socialno varnostno karto, sem dal pravilne informacije o svoji starosti in o svojem zakonskem stanju. Ne maram pa, da bi moj delodajalec o tem kaj izvedel. Ali more on dobiti to informacijo od Social Security Board-a?

ODGOVOR: Ne. Zakon velja, da osebni podatki delavca glede starosti, očetovstva družine itd., so strogo zaupni. Ako bi kak uradnik dal komu kako informacijo o tem, bi bil kaznovan z zaporo.

Najboljši prijatelj v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000
PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:
2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VOJNA V LETOŠNJEM LETU

Ob začetku tekočega leta je bil politični položaj v Evropi zares svojevrsten. Šest let, prav do septembra 1939, je vladal med evropskimi državami in nacijsko Nemčijo mir, ki pravzaprav ni bil nikakšen mir. Zdaj je narobe. Ze štiri mesece je v Evropi vojna, ki pa pravzaprav tudi ni vojna.

V tej vojni se ni zapadna Evropa doslej okusila prave vojne. Završili so se sicer večji in manjši spopadi na morju, na suhem in v zraku so bile le brespomembne praske med patrolami, nekakšno poizvedovanje in tipanje. Velike armade se niso stopile v akcijo, istotako tudi ne zračna brodogva in večje skupine vojnih ladij.

Edinole v eni točki je vojevanje resno in sicer v pogledu blokade. To je trajen proces, ki se ne očituje v posameznih akcijah. To je počasno, toda čedalje temeljitejše izsuševanje gospodarskih žil, vodečih iz inozemstva v Nemčijo. Nemčiji od dne do dne bolj primanjkuje živil in surovin.

Temu nasproti je Hitler iznašel nekakšno "protiblokado" Anglije, ki se vrši z minami in submarini.

Ta blokada je Angliji precej neprijetna, toda če število angleških ladij, ki vsak dan redno dospejo na svoj cilj, primerjamo s številom torpediranih ladij, pridemo do zaključka, da Hitler tudi s tem orožjem ne bo dosti opravil.

Da vlada na zapadni fronti skoro popoln mir, nikakor ni Hitlerjeva zasluga, kajti če bi imel količkaj prilike, bi nedvomno udaril.

V resnici ga je pa vojna na zapadu presenetila. Mislil si je pač, da bosta vsled njegovega navala na Poljsko Anglija in Francija le zastran lepšega protestirali, kot sta naprimer protestirali v zadevi Avstrije in Čehoslovaške.

Zgodilo se je pa baš nasprotno. Anglija in Francija sta napovedali Nemčiji vojno, česar se ni nadal niti Hitler niti njegovi generali.

Zato je Hitler danes za mir, čemur se nihče ne čudi. Za vojno je le tam, kjer se čuti močnejšega, kakorhitro se pa začne zavedati svoje slabosti, zahrepi po miru. Svetu se skuša predstaviti kot povsem nedolžen napadence, ki nikomur ničesar slabega ne želi, ampak se le brani proti močnim napadalcem in stremi edinole po miru.

Ne naravnost, pač pa po ovinkih je iskal v tej zadevi zaslombe pri Mussoliniju, pri papežu in pri Rooseveltu, o čigar vladi je prej vedno trdil, da je "demokracično-židovskokapitalistična."

Vsakomur, ki je mu znano Rooseveltovo stališče napram evropskim problemom, ve, da ni najetel Hitler na pravi naslov.

Roosevelt v tem času ne bo prevzel vloge mirovnega posredovalca, kajti to bi bil prehud udarec za Anglijo in Francijo. Takšen njegov korak bi pomenil priznanje, da je bila Hitlerju storjena krivica.

Hitlerjevi vladi ostajata le dve poti: odstopiti ali nadaljevati vojno.

Mogoče bi Hitler, Goering, Goebbels in Himmler radi odstopili, toda danes jim to ni več mogoče. Teja bi podrejeni nacijski voditelji pod nobenim pogojem ne dopustili. Hitler je jetnik svoje lastne državne tvorbe.

Druga pot je vojna in sicer "resnična" vojna, ki se bo redvomno pričela.

Evropa čaka krvavo leto 1940.

KNJIGE

Vodnikove Družbe ZA LETO 1940

V zalogi imamo knjige Vodnikove Družbe za leto 1940. Kdor jih hoče naročiti, naj pošlje:

\$1.35

LETOŠNJA ZBIRKA VSEBUJE SLEDEČE KNJIGE:

NEZNANI STORILEC: Povest
Spisala LJUBA PRENNER

NEBO GORI: Povest
Spisal IVAN ALBREHT

O BOLEZNIH UŠESA, NOSA in GRLA
Spisal DR. JANKO HAFNER

VODNIKOVA PRATIKA ZA 1940
(4 KNJIGE)

KNJIGARNA "GLAS NARODA"
NEW YORK, N. Y.

LOV NA SRNJAKE

V PENNSYLVANIJSKIH ŠUMAH

Spisal A. A. Bomback, Barberton, O.

Država Pennsylvania je napovedala boj mnogostevilnim belorepnemu sovražniku, kateri se kladi po odprtih gozdovih. Tekoj nato je bila uvedena mobilizacija prostovoljne mednarodne armade, koji se je odzvalo na tisoče hrabrih bojažljivih lovec iz države Pennsylvania kakor tudi iz Ohio.

Na vseh straneh omenjenih držav so se zbirale stotnije bataljoni, regimenti, divizije z baterijami vred, ter prihajali na pozorišče, kjer se ima pričeti bitka.

V petek 1. decembra je bil pričetek vojnega stanja, toda že dva dni poprej je bila mobilizacija popolnoma dovršena.

Naša barbertonska "stotnija" je bila odločena, da se sidi z ostalimi trupami v James City, kjer so bile že stotnije prvega regimeta iz Bessemer, Pa., iz Johnstown, Pa., in drugih tamšnjih naselbin inkvartirane.

Naš kvartirni komar L. Novak nam je preskrbel vdobno stanovanje in hrano pri vladni družini Mr. in Mrs. Tonetu Mahne, kjer smo se počutili kot doma. Takoj vredimo vse potrebno, kar se tiče boja. Orožje je bilo že itak vse v redu, le teren za napad na sovražnika nam je bil še nepoznan. V to svrhu nam je bil pa že tam odločen četovodja Mr. Lovre Spetič. Njemu so baje odotni gozlovi tako dobro znani, kot njegov lastni dom. Poleg tega je tudi že star bojevnik in bil večkrat odlikovan ter dobil šaržo kot četovodja, ker baje vsakokrat pogodi, kje se skriva rogati sovražnik. Naša stotnija je dobila številko 4.

Prva "kompanija" je stanovala nekoliko višje od naše, pri komandantu, ali kakor pravijo po naše, stotniku Mr. Joe Skrl-u. Ker je Skrl poznal kot večak v ondotnem terenu in dober voditelj ter ve za vsaki, še tako skriti ali oddaljeni prelaz v gozdu, je imel povelje nad nekako mednarodno stotnijo, to je bojevnike iz Johnstowna, Clevelanda in menda iz Pittsburgha. Kapitan Znidarski je vodil stotnijo št. 2, Debevec pa stotnijo št. 3.

Na predvečer napovedane vojne so se naši četovodje in stotniki ter menda tudi sam general oberjager Čemerjak iz Clevelanda pogovorili o ofenzivi, o strategiji, kako bode boljši uspeh, kje bode več sovražnika, kako ga bode treba napasti, ter so tudi odločili smernice za vsako posamezno četo, za vsak slučaj, da nam sovražnik ne uide ali nas pa še obkoli in premaga.

Ko so enkrat prišli do po-

polnega sporazume o strategiji, so prišli vsaki k svoji četi, ter držali "befel", pri kojem so nas opozorili in pojasnjevali o mednarodnih postavah glede rabe prepovedanega orožja, kot plinske ali strupene bombe, račne granate in drugo tako nehumano orožje, izvenzki puške, njenega kopita in bajoneta.

Čas napada na sovražnika strogo ob sedmi uri zjutraj, in niti minute čez peto uro zvečer.

— Ali ste me razumeli? — vpraša naš četovodja Spetič.

— Da, gospod četovodja — se enoglasno odzovemo.

— Dobro!

— Sedaj pa glejte, da ne povzijete preveč "spage", da bodete imeli mirno roko in bistro oko, kadar zagledamo sovražnika, da tako ne napravite še kake neumnosti, ali pomote, koja je po krizetičnih strogo kaznjiva. Zjutraj točno ob sedmi uri je odhod, na bojno pozorišče. In sedaj pa takoj k počitku!

— Javol, gospodine naredniče!

Točno ob sedmi uri prihodnjega dne je že naš četovodja pri nas. Seveda je bila tudi naša četa že popolnoma pripravljena. Naša dobra gospodinja Mrs. Mahne nam je že napolnila naše "tornistre" z raznim provijantom, tako da smo bili preskrbljeni najmanj za tri dni, ako se slučajno izgubimo, ali pa sam naš četovodja slučajno zgreši pot, ter bi ne vedeli kdaj nazaj.

— Takoj na transport, — vleva povelje — in naprej!

Po nekoliko milj voznje smo se vstavili nekje v šumu. Videti je bilo le modrikasto nebo. Naš četovodja nas vodi po temni šumi navzgor, da smo se s koleni dotikali brade. Ker je bila še tema, se niti videli nismo eden drugega, temveč smo sledili eden drugemu po šumenju suhega listja.

— Tukaj — pravi našemu korporalu Novaku — tukaj ko se zdani, boš imel razgled na obe strani hriba, ko se zdani pa se dobro zatekaj, da, ko pride sovražnik, da te ne opazi ter da ga tako lahko prese- netiš in pobiješ. Tukaj gori jo bo gotovo primahal.

Mene pa vodi še nekoliko

BOLEČINE V KITAH NAGLO ODSTRANJENE

Nikar po nepotrebnem ne prenašajte bolečin v kitah. Na tisoče ljudi je bilo nepričakovano rešenih revmatičnih bolečin, bolečin v kitah in zgibih s priprostim drgnjenjem s Pain-Expeller-jem. To nenavadno zdravilo naglo pomaga. Do sedaj je že bilo prodanih nad 17 milijonov steklenic. Kupite Pain-Expeller. Zahtevajte Pain-Expeller s sidrom na steklenici.

Veliki Atlas sveta

Vojujoči se narodi v Evropi vstvarjajo zgodovino. Svetovnih vesti pa ne morete razumno nasledovati brez velikega in zanesljivega zemljevida, kot je naprimer Hammond's New Era Atlas of the World. "Res" boste rekli, "toda po končani vojni zemljevidi, ki so sedaj izdani, ne bodo več dobri." Toda vse drugo je res, kot ta trditev, ako vpoštevamo ta atlas. In tukaj pride poglobitna stvar. Z atlasom boste prejeli izkaznico, s katero boste proti plačilu 25 centov dobili dodatne zemljevide, ki kažejo premajene meje vseh držav, ki bodo prizadete vsled mirovne pogodbe, ki jo bodo prejeli te-

kom 60 dni po zaključku vojne in ko bodo podpisane mirovne pogodbe. (Listek, ki je treba izpolniti in poslati naravnost na zalagatelja, je v vsakem atlasu.) Ti dodatni zemljevidi vam bodo do zadnje natančno štji izpolnili vaš svetovni zemljevid, ki bo natančno kazal Evropo pred vojno in po vojni v celi knjigi. Ta atlas velja samo \$2.75 za Združene države in \$3.— za Kanado. Ta veliki atlas dobite pri KNJIGARNI "GLASA NARODA", 216 West 18th St., New York. Z vsakim naročilom priloži knjigarna brezplačno 5 slovenskih knjig, ki jih izberite iz seznama na zadnji strani lista.

dalje ter me postavi nekako sredi hriba za neko drevo ter mi naroči, naj si poiščem bolj strategično in primerno točko takej ko se nekoliko zdani, ter da maj zelo pazim (ker sem še rekrut) da me sovražnik še ne podere. On je pa izgnal v temi ter odšel na patrolo, da prepodi sovražnika naravnost v našo past.

Nisem tako stal kakih 20 minut, ko zaslišim tiho šumenje suhega listja kakih 20 korakov za mano.

Prav počasi in oprezno se ozrem v dotično smer, od koder je prihajal rahli šum. Ker je bilo še precej temno, je bilo težko konstatirati, kaj se počasi vali proti meni, vedel sem pa dobro, da ni rogati sovražnik.

Na svo moč napenjaj oči, da bi bolje videl.

— Ježeš! — zamolklo vzdihnem, sapa mi kar zastoji za par trenutkov. Vendar pa nisem še izgubil zavesti. Najprej se ozrem gori po drevesu, ob kojem sem stal. Drevo je bilo pregladko, da bi mi bilo mogoče splezati nanj. Ob enem se pa tudi spominjam prejšnjega dneva "befela", ko mam, je sam "regiment komandant" pojasnil, da ne smemo niti v skrajni sili streljati ca nič drugega, nego samo na rogatega sovražnika, ako se hočemo izogniti kazni ali pa še "peh kamri." Kaj naj storim? Nekak mraz me preide po celem telesu. Sti-nem se k drevesu, in niti ne dihnem. Štirinogati kosmatinec jo počasi maha svojo pot naprej, gotovo, da me ni zapazil. Vendar mi je pa storil precej preglavice, kajti vedno sem se oziral nazaj in po drevesu, kam naj splezam v slučaju, da se kosmatinec ne vrne v spremstvu svoje "stare" ter bi si odločila, da skupno povzijeta zajtrk na račun moje kože. Za posledico tega "ljubkega" srečanja menda ne bo vedel nikdo drugi nego — Laundry.

Skoraj nisem opazil, da se je že dovolj zdani, ter da je po paragrafajeeh že dovoljeno za napad na belorepnega sovražnika. Poiščem si strategično točko, ter še nekaj trenutkov stojim, ko zagrnji spodaj v dolini strel. Pa še en, in zopet še dva.

— Aha — si mislim, četovodja Spetič jim že zvoni smrtno pesem. Puško držim pripravljeno, ako jo primaha proti meni.

Zopet bum — bum! Po nekako petnajstih strelih tudi jaz zagledam precej oddaljen velikanskega rogača (menda je bil kralj v tej okolici) ki jo maha, sicer ne prav urnih krah — naravnost proti poziciji, kjer je stal naš kapral Novak, toda pretkani sovražnik ni prišel na našo našemu jagru, ter nam je tako všel kljub temu, da je bil težko ranjen.

Po tem manevru skliče naš četovodja posvetovanje ter nam pojasni, da je sovražnika težko ranil, ter da mu sledimo, češ, da bo gotovo kje v bližini onemogel in padel. Povedal nam je tudi, da je bil to sam kralj te okolice, ter da kralj živi najraje sam in ne trpi priprostega "mansofta" v bližini, ter da obrnemo naše "forikanje" v drugo okolico in smer.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

JANITOR

dobi službo v 3-nadstropni hiši. Brez kurjave. Zahtevajo se priporočila na naslov: Kennedy, 100 Montrose Ave., Brooklyn, N. Y. Vprašajte pri Anthony Svet, 125 Montrose Ave., ali pa telefonirajte: Kennedy, E8662-7-7549. (3x)

GOSPOD IVAN Z KLANCA

(K njegovi smrti obletnici 1. 1918.)

Tako smo vedno imenovali v naši družini pokojnega Cankarja. Kadar je kje izšlo kako njegovo delo, že nam je hitela mati praviti: "Gospod Ivan s Klanca je zopet napisal nekaj tako in tako, nebeško lepo."

Živo se spominjam neke družbe med vojno, ki je na vse načine bičala in grajala njegovo slabšo stran. Moja mati je nastopila kakor govornica, čeprav ni hodila v šolo. "Kaj boste tako udrihali po njem. Jaz vem, kako je on študiral. Stradal je, da se mu je skozi videlo. In če je v vedno prazen želodec prišel kozarec vina, ali je kaj čudnega, da ga je vsega prevzel? Vsi, kolikor vas je tukaj in če magari skličete še celo Vrhniko skupaj — ne napišete niti ene reči tako lepo — kakor jo je znal on."

Še nekega dogodka se spominjam, ki me vedno žalosti in obudi v meni tisto trpkost, ki jo prepozna kesanja.

Pred božičem — menda je bilo leta 1917 — smo zaklali prasička. Naslednji dan mi pravi mati: "Ti, veš kaj, gospod Ivan tam gori na Božniku strada še vse bolj, kot pa mi. Pošlji mu, ali pa kar nesi par klobas in hlebček domačega kruha. Gotovo bo vesel."

Ves dan sem se ukvarjala: bi ali ne bi. Zvečer sem rekla mami, da se to ne spolobi, in kaj bi si mislil o meni.

Danes mi je žal, da nisem ubogala matere.

Tako so nas znale vzgajati matere, da smo mislili, če smo imeli posobno srečo in čast, da smo videli kakega pisatelja, pesnika, slikarja — da se ga skoraj nismo upali pogledati, to je bilo za nas še nekaj več, kakor če smo srečni gospoda dekana. — Pa to je bilo še v prejšnjem stoletju, ko smo bili še za luno, nam pravi današnja mladež.

Danes je vsak pod svojim klobukom gospod, danes jajec

več kot kura ve. Kaj bi tisto omaloževanje samega sebe, saj smo vsi enaki! Jaz prav rada verjamem, kar je pred časom nekdo zapisal v nekem dnevnem časopisu, namreč, da so otroci splezali na Cankarjev spomenik in ga vlekli za brke. Živimo pač v dobi, ko pravijo, da smo na višku kulture in civilizacije. No, in kdor se s to prosvetljeno dobo ne more strinjati, je pač starokopitnož, idealist, ki spada kvečjemu v staro šaro.

Mislim, da nas je lepo število, ki z največjim užitek prebiramo Cankarja, v duhu z njim radi romamo k Sv. Trojici — beli golobici; v tihih Močnik — zibelki Cankarjevih najslajših sanj in stopimo v farne cerkve sv. Pavla, ki je pred davnim časom videla in blagoslovila Cankarjevo in našo mladost.

Moja nedejska pot vodi še na kraj miru, h grobu moje in Cankarjeve matere. V duši vstaja tiha, pobožna misel za obe in vselej tudi za "gospoda Ivana s Klanca."

Vrhnica.

Denarne pošiljatve

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kursu.

V ITALIJO	
\$ 6.00	Lir 100
11.85	" 200
17.50	" 300
28.00	" 500
56.00	" 1000

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

NUJNA NAKAZILA IZVEŠU. ŠJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJNO 61.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 216 W. 18th ST., NEW YORK

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
- II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir — Grad Rojinje. — Golida.
- III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
- IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
- V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
- VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
- VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
- VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Teležja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovenca Andreja Pajka.
- IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir gradež. — Ponarejeni bankovci
- X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbran Spisi

STEFAN GOLJA IN NJEGOVI. — Tolminska novele. 253 strani.

V Stefanu Golji nam podaja Pregelj edinstveno sliko trpljenja našega naroda v časih graščanske mogočnosti. V središču te žive nepoznane zgodovinske slike stoji klens postava župnika Stefana Golje, ki da v pravem pomenu besede "življenje za svoje ovce." Prepletel je roman s tragedijo lepe Tolminke, ki v svoji čudovito nežni izvedbi nima sebi enake. Tolminske novele vsebujejo med drugim tudi originalni, še splošno zasloveli pridiki "Pustina pridiga," in "Pulver und Blei" ter biser naše novelistike: "Gospoda Matije zadnji gost."

Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavbo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko s Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, da njegovem gradu Lansprežu, kjer mu sivo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama.

Cena \$1.50

Bogovec Jernej

(Spisal Ivan Pregelj) Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal Romannu so dodana potrebna pojasnila.

Cena \$1.50

Vaski Apostol

Spisal L. GANGHOFER; za "Glas Naroda" priredil X. X.

27

"No, kaj pa ti?"
 "Stol sem razdril. Gospodu župniku bom napravil nov trinožnik. Takega pa, da bi držal."
 Peter je stisnil kose stola pod pazduho, rekel "z Bogom" in odšel.
 Gospodična Katarina je zaloputnila vrata za njim, da je zaropotalo, kot bi se zrušilo deblo debelega drevesa.
 7. POGLAUVJE.
 Pri Valdhoferjevih je vladal pravi nedeljski mir. Vsi posli so se porazgubili. Le Roman je ostal doma, da bi pazil na hišo, kot je reke!
 Razburjen, drezajoč v pipo, ki mu ni hotela goreti, je sedel k oknu in se oziral na cesto. Julko je pričakoval. Saj mora priti! Če ga ima le malo rada, bo prišla in se pobotala z njim.
 Po cesti so prihajali fantje in dekleta, kmetje in kmetice, le Julke ni hotelo biti.
 Roman si je z rokama podprl glavo ter začel premišljevat. Vsako besedo, ki sta jo spregovorila, je skušal izluščiti iz spomina. Ali ni bil mogoče on kriv? Ali ji ni kaj rekel, kar jo je zjezilo? Tedaj se je hipona spomnil, da v pogovoru z Julko o Limaričini hčeri ni rekel "Beta", pač pa "Elizabeta". In takoj se je domislil še nečesa. Slišal je Petra pridgovati. "Elizabeta ji pravi mati, in imena, prihajajoča iz ljubezni, so vedno najboljša." Jezno je pogledal, kot da ga je razžalil ta sponžin.
 "No, to je pa že prečumno."
 Videč prihajati Štavadmerično sosedo, je planil na cesto.
 "Hej ti! Ali si videla Julko in njeno mater?"
 "Opoldne sem ju videla; čemu vprašuješ?"
 "Se mi je zdelo, da morata kmalu priti k večericeam."
 "Boš pa dolgo čakal," mu je rekla sosedica. "Štavadmerična je šla z Julko v sosednjo vas obiskat svojega nečaka."
 Ženica je odbrzela po cesti in se je morala pred cerkvi prečiti skozi gručo kmetov, stoječih okrog župana, ki je bil narkar prečital reko pisanje.
 "Ljudje so začeli marmiti in so se nekateri že pripravljali k odhodu. Zopet se je oglašil župan:
 "Poslušajte! Še en predlog imam, ki ga je stavil Limaričin oče."
 Ko je omenil Valdhofer Limaričino ime, so postajali poslušalci glasnejši. Nekateri so se zakrohotali. Vsak je stegnil vrat, hotel bolje slišati.
 Le stara kmetica ni bila radovedna. Z obema komolcema si je delala v gneči pot na pokopališče. In tedaj je opazila nekaj, kot da bi ne bil konec sveta obit s plankami, pač pa tlakovnan z irhaštimi hlačami. Na pokopališkem zidu je namreč sedelo v dolgi vrsti kakšnih trideset fantov. V občinskem svetu niso imeli glasu, toda slišati so hoteli vse, ter so se norčevali iz modrosti starih. In sicer tako norčevali, da se je starih večkrat lotila sveta jeza.
 "Zdaj pa bo nekaj!" je zavpil Štavadmerjev Mihol.
 Iz župnišča je namreč prišel Peter, noseč pod pazduho kose polomljenega stola. Spoštljivo je pozdravil.
 "Dober dan Bog daj!" in hotel iti dalje.
 "Hej, motovilež!" je zaklical Mihol, "počakaj, počakaj, to te bo zanimalo."
 Peter je preslišal klic. Najbrž si je mislil: Preveč jih je skupaj in nič dobrega ne nameravajo. Slabost je nalezljiva. Bolje je, če se jim izognem.
 Sponžin se je obljube, ki jo je dal župniku, da bo namreč imel ves teden zaprt v svojem srečevangelijski ljubezni.
 Kmetje so se pomirili, kajti razloženo je bilo slišati županov glas:
 "O svetem Juriju poteče Limariči najemmina. Skleniti moramo, če naj ji še za eno leto prepustimo bajto. Zaradi mene naj jo ima. Toda..."
 Ko je Peter to slišal, je prebledel. Kakor želva je dvignil glavo iznad silnih ranen.
 "Toda, tukaj je predlog njenega sosedu, ki hoče imeti bajto."
 "Bo že vedel, čemu jo hoče imeti," se je zarežalo ob zidu.
 "Toda sosesčina ni prav posebno prijetna."
 In zopet drugi glas:
 "Če imaš hudiča tako blizu nog, mu kaj lahko stopiš na rep, kaj ne, sosed?"
 Sredi eplošnega prerekanja je vzkliknil Limaričin sosed:
 "Ja fantje, prav imate. V sosesčini hočem imeti mir. Čemu pa plačam davke? Bom pa jaz imel malo več pravice kakor pa tuji. In če je treba, plačam pet goldinarjev več za bajto."
 Star kmečič se je odkril.
 "Pet goldinarjev sem ali tja. Toda zaradi petih goldinarjev bi ne smeli poditi dveh rev izpod strehe in od peči."
 Stari Valdhofer mu je prikimal ter zaklical sosedu:
 "Kaj bise roparil? Kaj ti bo bajta! Kaj boš z njo?"
 "Kaj bom z njo, je moja stvar," je zarohnel sosed. "In jaz plačam. Vse drugo nikogar nič ne briga. Jaz plačam, plačam!"
 Iz kroga kmetov je zadonel suh, trl glas:
 "Kdor več plača, ima več pravice."
 Bil je Potokar, ki mu nekoč ni hotel Peter zastoj garati.
 "Jaz sem tudi zato, da se Limariči odpove."
 Polovica kmetov je potrdila, ko se je oglašil piskajoč glas:
 "Toda Limariči je treba prej vprašati. Mogoče je tudi ona voljna plačati več. Denar je denar, odkod pride se ne vpraša."
 Takrat se je zamajal živ krog, ki je obdajal župana.
 "Pustite me naprej!" je zahteval Peter s pridruženim glasom. "Dajte, da tudi jaz svoje povem."
 Cesar niso dosegle njegove proseče besede, so opravili svojimi komolci. Ljudsko morje se je razdelilo, kakor nekoč pred Mojzeovo palico.
 (Nadaljevanje prihodnjic.)

FRANCOSKI NAČRT ZA UREDITEV EVROPE PO VOJNI

Veliko vprašanje, ki povzroča skrbi vojujočim se državam, kakor tudi neutralnim državam, je napisal pred dnevi bivši francoski letalski minister Pierre Cot, je vprašanje kaj je storiti po zmagi, kako nadomestiti prejšnji red v Evropi z novim, da bi bil narodov v Evropi zagotovljen trajen mir.
 Četudi ne bi bilo režima, ki zdel vladati v Nemčiji, pravi Pierre Cot, me more Evropa, kakršna je v letu 1939, nikogar zadovoljiti. Avstriji, Čehoslovaki in Poljaki, da omenimo samo le tri narode, imajo pravico do drugega mesta v Evropi. Tudi Evropa iz leta 1918 ne more nikogar zadovoljiti. Dejstva so pokazala, da mirovna pogodba iz leta 1919 ne more zagotoviti Evropski miru. Večina javnega mnenja v Evropi v večini držav ni bila zadovoljna s to nesrečno versajsko mirovno pogodbo, nekateri so jo celo pretirano kritizirali. Pripomniti moram, da so bile določbe versajske pogodbe zlasti slabo izvedene. Pogodba o Ligi narodov je imela preohlapne določbe o oboroževanju, o gosposlanski svobodi, o kolektivni varnosti in o reviziji paktov.
 Toda kakšno Evropo naj zgradimo po tej vojni? Bilo bi nevarno, ako bi sedli za zeleno mizo na bodoči mirovni konferenci brez neštov in brez pripravljane dela. Kakor smo se v mirni dobi spričo nenške nevarnosti pripravljali na vojno, tako moramo zdaj v vojni dobi pripravljati mirovni program.
 Francija in Anglija vodita vojno v polnem sporazumu, zaradi tega morata Francija in Anglija v popolnem sporazumu pripraviti načrte nove Evrope. Med francosko in angleško zamisljivo nove Evrope po tej vojni ne sme biti nobenega nesoglasja, katerega bi kdo lahko izkoristil v svoj prid. V tem sodelovanju Anglije in Francije naj igrata odločilno vlogo parlamentarni skupini, ki ju vodita Yvon Delbos v Franciji in general Spears v Angliji. Ustanovi naj se mešana komisija francoskih in angleških parlamentarcev z vsemi potrebnimi strokovnjaki in naj ta problem prouči.
 Nadalje je potrebno, da se francosko-angleško sodelovanje kmalu razširi. K proučevanju načrta za novo Evropo je treba pritegniti nevtrole, vsaj tiste nevtrole, ki imajo iste ideje kakor zavezniki in hočejo zatreji, kakor zavezniki, mednarodne metode, ki so zgrajene na laži in nasilju. Vzemimo na primer Ameriko.

G. RIJKLIN:

Kratka Dnevna Zgodba

ZGODBA IZ HOTELA

S Petrom sem zadajic nekaj trenutnega doživel v hotelu "Evropi". Ondi sva si najela sobo. — A predem nadaljujem, moram povedati, kdo je Peter.
 Moj sošolec je, iz tretjega tečaja, ki sva vpisana vanj; imeniten fant, dober tovariš, po pokliu je strokovnjak za semena. Kratko in malo — sklenila sva, da pojdeva skupno na botanični vrt, kjer je izvrstna preizkuševalnica za semena. Ravnatelj zavoda je učeni agronom Abrozimov, piše članke o poljedelstvu in o uporabi semen žita.
 V hotelu "Evropi" pa je stanoval, kakor sva zvedela, načelnik korodajev-kega narodnega odbora Sinickij. Povedali so nama tudi, da je agronom Abrozimov prišel z njim v ta hotel. Zatorej sva Sinickega naprosila, naj naju seznanji s tem učenim agronomom. Prišla sva k Sinickemu, ko so ga bili pravkar telefonično odpoklicali. Dejal je: "No, fanta, saj mi bosta o-

stila, jaz moram za četrt ure od tod. Abrozimov bo kaj kmalu tukaj. Tu so časopisi, da si bosta med tem čas preganjala. Na svidenje! Pa še nekaj — da ne pozabim: K meni bo prišel tudi neki inozemec, ki bo vodil gradnjo tovarne. Prav izbrano vlogo mu ponudila prostor. Našega jezika ne zna ne besedice ne. Tu so zanj pripravljene cigarete. Ponudita mu jih. A prosim vaju, da prav lepo spoštljivo in čim bolj vljudno. Pa saj se katalu vrnem..."
 Nekako čez pet minut nato je potrkalo na vrata. Trkanje je bilo kratko, vljudno. S Petrom seveda, nisva taka tepea, da bi tega ne bila razumela. Koj sva vedela, da je to Američan, ki je tudi stopil v sobo. Vstala sva s spoštovanjem, ki ga je vreden zastopnik take mogočne države. Potem sva se s kretjnami rok in obraza namignila na naslonjač. On se je po ameriško nasmehnil, se usedel in molčal. Sedel je in molčela in midva sva ga delikatno opazovala in sva do-

gnala, da je to vprav častljiv inozemec, visoke rasti, širokih pleč, gladko obrbit, in na nogah rumene čevlje z gumijastimi petami. In seveda tudi obleko iz volnena blaga in sukniče na eno vrsto gumbov. Peter je odhitel k omari, prinesel cigarete in jih s kretjnjo roko ponudil. Američan pa je vzel iz žepa skatljico naših cigaret in jih nama je ponudil. V odgovor sva mu gosposko odkimala, češ, nekadilen. Medtem je vzel Američan neki naš list v roke. Bratj seveda ni mogel — brez dvoma je opazoval slike. A jaz in Peter sva se začela pomenkovati.
 "Veš kaj," sem dejal, "kar precej je zamenjal obleko z njegovo. Le poglej, kako znajo tam lepo šivati."
 "Meni," je rekel Peter, "pa je najbolj kravata všeč. Obleka je navadna, nič posebnega. Vasja ima lepšo."
 "A to se vendar ne spodobi, da zijava vanj kakor v kakšno lutko."
 "Pa saj ne razume nič."
 "Boj se bi bilo, da bi se kaj pogovarjala z njim; na primer o krizi, ali ne?"
 "Že a kako se pa krizi reče po ameriško?"
 "Voh, kriza — kriza je v vseh jezikih enaka. Le pazi kako se bom sporazumel z njim."
 Peter se je približal Američanu, se delikatno odkušljaj in se je trudil, da bi dal svoji izgovorjavi taj naglas.
 "Kriza — hm —"
 Američan se nasmehne in odkima. Da ni krize! Takoj se vidi: topoglavce je! A Peter ne popusti.
 "Brezposelnost? Hm!"
 Tedaj pa Američan že planje kvišku in spregovori v gladki rusčini.
 "Kaj pa prav za prav mislite? Ali ste znoreli? Ali je v Korotajevskem okraju sploh kakaka brezposelnost mogoča?"
 Midva se močeva pričakati. Vendar sva bila zares transparenta. Ko sva se slednjic nekoliko osvestila, sem zajecjal:
 "Kdo pa ste vi prav za prav? Kako se imenujete, mister?"
 "Abrozimov!"
 "A zakaj ste..."
 "Kar tako. Pridem in vidina, kako mladi ljudje prazno slamo mlati, jaz pa se pa tudi rad šalim. Zato sem bil tak."
 (Prav zares, hudo sva bila osramočena. Nato sva se skušala pomeniti kaj pametnega. Kar obsula sva z vprašanji tega učenega agronoma. Odgovorjal je resno in stvarno. Takoj sva začutila, da imava opravka z jako resnim učencem. Rad nama je napisal nekaj kemičnih formul v najini beležnici; povedal nama je, v katerih knjigah najdeva tozadevne razprave. Le to se nama je čudno zdelo, da je namesto selekcija, napisal sihekija. No, pa — saj se človek nehoče zmoti. Nihče ni nezmojljiv.)
 Slednjic smo se začeli razgovarjati o novih kolhozih Abrozimov se je spominjal prejšnjega življenja po vaseh in je navajal Puškina.
 Tedajci so se odprla vrata, in vstopil je Sinickij.
 "Ali Američana še ni bilo tu? Pa bo prišel vsak hip. Agronom pride čez eno uro."
 "Kakšen agronom?"
 "Zakaj pa to vprašate? Naš učenjak — Abrozimov!"
 "Ha! Potem sva pa zares oba znorela! Kdo pa je tale?"
 "To je sicer tudi Abrozimov pa mu manjka še precejšen konček do učenjaka. To je

MEHKO VEZANE KNJIGE

Razprodaja KNJIG

Da napravimo prostor za novo zaloga smo znižali cene teh knjig, da vsakemu jih je mogoče naročiti. Storite to še danes, ker bo zaloga kmalu iztekla.

- Belgrajski Eiser (Vitoj Jelenc)
- Burska Vojska
- Cvetke (H. Majar)
- Deček je pravil (Julij Slajšak)
- Devica Orleanska
- Dve silki (Ksaver Meško)
- Duhovni boj (Lovrenc Szupoli)
- Fra Diavolo
- Fran Baron Trenk (Gjuro Panduric)
- Korejka Brata, črtica iz misle- nov v Koreji (Josef Spillman)
- Mesija (Dr. Jeglič)
- Mladim Sreem, povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Maron, krščanski deček z Liba- nona
- Ob 50 Letnici dr. Janeza Ev. Kreka
- Pariški Zinjar
- Patria, Povest iz irske Junajske dobe (H. Federer)
- Faberki iz Roza (Ivan Albrecht)
- Popolniki, novele in črtice (Milan Pugalj)
- Poligalec
- Pravljice (H. Majar)
- Pravljice in pripovedke za mladi- no (S. Košutnik)
- Povest in Silke (Ksaver Meško)
- Pisci Selvice (Tagore)
- Prški Judek (Josip Volc)
- Praprečanove Zgodbe, Povesti (Anton Stražar)
- Preganjanje Indijanskih misle- narjev (Josef Spillman)
- Rdeča in bela vrtnica (Anton Huonder)
- Revolucija na Portugalskem
- Sisto s Sesto (H. Federer)
- Spisi Kristofa Šmidu
- Študent naj bo (S. Pinžgar)
- Suneški invalidi (S. Košutnik)
- St. Sveta Nothurga
- Tri Indijanske povesti (Josef Spillman)
- Velk Spokornik in druge povesti za mladino (Ksaver Meško)
- Vojnimir ali Poganstvo in krst- (Josip Ogrinec)
- Zbrani spisi za mladino (Engelbert Gangl)
- Zbirka narodnih pripovedk za mladino (J. Planinski)
- Zlatokopi (Josef Spillman)

(Vezava nekaterih knjig je od ležanja nekoliko izkažena.)
 Ako ima kaka knjiga več zvezkov, se šteje vsak zvezek za knjigo.

POZOR!
 Ker imamo nekaj teh knjig v omejenem številu, navedite pri naročilu več knjig, da Vam moramo postreči.

KNJIGARNA
Glas Naroda
 216 WEST 18th STREET
 NEW YORK

naš Stahanovec — traktorist. Agronom pride, kakor rečeno, čez eno uro."
 (Peter in jaz sva nekadilen. V tem hipu sva pa soglasno stopila k mizi, vzela vsak po eno cigareto in jo prižgala. Na to sva se spogledala in se pri- srčno zasmajala.)

19 40

SLOVENSKO AMERIKANSKI KOLEDAR

POVESTI... POUČNI SPISI... ZGODOVINA... ZNANSTVENE RAZPRAVE... NARAVOSLOVJE SPISI IZ SLOVENSKEGA ZIVLJA V AMERIKI... ITD.

NAKUPITE PRI: **Knjigarna Slovenic Publishing Company** 216 W. 18th St., New York

Letno izdaja št. 1. izdaja 1939. g.

KNJIGA, ki Vas bo zanimala!

160 strani s slikami

Cena 50 centov